МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий медичний інститут

Кафедра терапевтичних дисциплін

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Перший проректор
Юрій КОТЛЯР
_____
"__" _____2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА»

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник _____ Лариса ЧЕЛЕНГІРОВА

Зав.кафедри розробника _____ Максим ЗАК

Гарант освітньої програми _____ Микола КЛИМЕНКО

В.о. директора інституту _____ Наталія ТЕРЕНТЬЄВА

Начальник НМВ _____ Сергій ШКІРЧАК

Миколаїв – 2024

Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Виробнича лікарська практика	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5-й	
Навчальний рік	2024-2025	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	10-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів (5,0) / 150 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма - 30 год. 120 год.	Заочна форма
Відсоток аудиторного навантаження	20 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік – 10-й семестр	

2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

Метою викладання/вивчення навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика» є закріплення знань і практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в амбулаторних умовах, а також ознайомлення з роботою лікаря в умовах майбутньої діяльності на базах амбулаторії та жіночої консультації.

Завдання навчання: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з:
1) засвоєння основних принципів проведення обстеження хворого (терапевтичного, хірургічного, гінекологічного та педіатричного профілю);
2) методично правильного проведення розпитування та огляду хворих із терапевтичною, хірургічною, акушерсько – гінекологічною та педіатричною патологією;
3) трактування взаємозв'язку скарг хворого та здійснення попередньої оцінки щодо ураженої системи організму;
4) узагальнювання результатів розпиту та огляду хворих та вирізнення на їх підставі основних симптомів і синдромів;
5) аналізування результатів лабораторних та інструментальних досліджень уражених систем;
6) узагальнювання результатів обстеження уражених систем та вирізнення основних симптомів та синдромів її ураження для постановки правильного діагнозу;
7) складання плану обстеження хворого, інтерпретування результатів лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях у клініці (внутрішньої медицини, хірургії, акушерства – гінекології та педіатрії) та їх ускладненнях.

Компетентності та програмні результати навчання

Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 7. Здатність працювати в команді. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою. 10.Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. 11.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 12.Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 13.Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,

	наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів. 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання. 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань. 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань. 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань. 7. Здатність до діагностування невідкладних станів. 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги. 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів. 10.Здатність до виконання медичних маніпуляцій. 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання. 12.Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції. 13.Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів. 14.Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб. 16.Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм. 17.Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. 21.Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та 9 дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються 23.Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я. 24.Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами. 25.Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів
Програмні результати навчання	1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний

	розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання. 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2). 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта. 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікарякерівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 10 2). 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2). 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу. 9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря□керівника в умовах лікувальної установи. 10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття

	обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами 11. Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами. 12. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. 13. Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організовувати проведення профілактичних щеплень за календарем. 14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування. 16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; 11 застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі. 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. 21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності. 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців. 26. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги. 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів. 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я,

	оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки. 29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з двох блоків:

БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІКИ

РОЗДІЛИ:

1. Виробнича лікарська практика в терапевтичному відділенні поліклініки (37/1,25)
2. Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні поліклініки (38/1,25)

БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ)

РОЗДІЛИ:

3. Виробнича лікарська практика в жіночій консультації (38/1,25)
4. Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання медичної допомоги дітям та підліткам) (37/1,25)

БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІКИ

Змістовий розділ 1: Виробнича лікарська практика в терапевтичному відділенні поліклініки

Конкретні цілі:

- проводити опитування та фізикальне обстеження хворих та аналізувати результати;
- планувати схему клінічного перебігу захворювання;
- аналізувати результати лабораторних та інструментальних методів дослідження,
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях;
- проводити диференційну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань;

- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань;
- брати участь у наданні невідкладної допомоги у випадку ургентних станів; виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- засвоїти знання морально-деонтологічних принципів медичного фахівця та принципів фахової субординації у клініці.

Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні на амбулаторному етапі.

Структура, підрозділи амбулаторії. Роль лікаря – терапевта в наданні до шпитальної допомоги.

Тема 2. Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.

Скарги. Об'єктивне та суб'єктивне обстеження пацієнта.

Тема 3. Оволодіння навичками трактування лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині.

Загальний аналіз сечі та крові, біохімічне дослідження крові. Оцінка загального та біохімічного аналізу крові, тропонінового тесту, ліпідограми, коагулограми, дослідження сечі за Нечипоренко, аналіз за Зимницьктим, аналіз за Нечипоренко. ЕКГ-діагностика, ультразвукові, рентгенологічні та радіоізотопні методи дослідження.

Тема 4. Удосконалення навичок обгрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи в умовах амбулаторії.

Критерії постановки діагнозу. Обгрунтування.

Тема 5. Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи на амбулаторному етапі.

Протоколи лікування основних захворювань внутрішніх органів. Виписування рецептів (на муколітичні, протикашльві засоби, серцеві глікозиди, антигіпертензивні, проти блювотні та гормональні лікарські засоби).

Тема 6. Оволодіння навичками надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини на до госпітальному етапі.

Алгоритми невідкладної допомоги на до шпитальному етапі (судоми, гіпертермічний синдром, гострий коронарний синдром, гіпертонічний криз, ниркова та печінкові коліки, тиреотоксичному кризі, гіперглікемічній комі, кетоацидотичній комі, набряку мозку та набряку легень, ТЕЛА).

Тема 7. Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря- терапевта в амбулаторії.

Законодавча база України про права медичних працівників та права пацієнта. Умови працювання у страховій медицині. Деонтологічні та етичні норми поведінки та комунікації з пацієнтом. Юридична медицина.

Змістовий розділ 2. Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні поліклініки.

Конкретні цілі :

• проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати в клініці хірургічних хвороб;
• визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених хірургічних захворюваннях;
• проводити диференціальну діагностику та встановлювати попередній діагноз основних хірургічних захворювань у стаціонарних умовах;
• проводити аналіз та інтерпретацію результатів основних лабораторних, інструментальних та рентгенологічних методів дослідження в стаціонарних умовах;
• визначати тактику лікування основних хірургічних хвороб у стаціонарних умовах;
• засвоїти основні обов'язки та професійні дії лікаря-хірурга під час роботи у хірургічному відділенні стаціонару;
• надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах при хірургічних захворюваннях;
• вміти застосовувати принципи етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга хірургічного відділення стаціонару.

Тема 8. Принципи організації надання планової хірургічної допомоги в Україні.

Засвоєння принципів етики та деонтології у практиці лікаря - хірурга відділення амбулаторії. Ознайомлення з роботою та структуриними підрозділами амбулаторії.

Тема 9. Удосконалення навичок клінічної, лабораторно – інструментальної діагностики і тактики лікування основних хірургічних хвороб в умовах поліклініки

Гостра невідкладна патологія ШКТ (гострий апендицит, гострий панкреатит, перфоративна виразка шлунку, гострий холецистит, гостра кишкова непрохідність). Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування хворих. Допомога на до госпітальному етапі.

Тема 10. Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря- хірурга в поліклініці

Особливості комунікації з хірургічним хворим. Законодавча база України про права та обов’язки медичних працівників.

Тема 11. Надання невідкладної лікарської допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях.

Організація невідкладної допомоги в умовах хірургічного стаціонару. Кровозамінні речовини(класифікація, показання та протипоказання). Кровотечі (класифікація, тактика лікаря). Визначення груп крові та резус – фактору.

Тема 12. Вакцинація при хірургічній патології

Поняття про хірургічну інфекцію. Профілактика правця та сказу. Показання та протипоказання до вакцинації. Антибіотикотерапія .Розрахунок дози антибіотика. Проведення алергічної проби.

БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ)

Змістовий розділ 3. Виробнича лікарська практика в жіночій консультації

Конкретні цілі :

- знати принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні, основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини;
- удосконалити діагностику ранніх та пізніх строків вагітності;
- брати участь у обстеженні жінок різного віку ;
- знати клінічну, лабораторно-інструментальну діагностику і тактику лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах жіночої консультації;
- оволодіти практичними навичками надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві та гінекології;
- застосовувати принципи етики та деонтології у практиці лікаря жіночої консультації.

Тема 13. Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини. Структура та організація жіночої консультації.

Ознайомлення з структурою, підрозділами та роботою жіночої консультації. Роль лікаря акушера – гінеколога в наданні медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям. Основи законодавства України з охорони здоров’я матері та дитини.

Тема 14. Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві та гінекології на дошпитальному етапі.

Допомога при пізніх гестозах (прееклампсія, еклампсія), гестаційна гіпертензія, передлежанні плаценти, попередньому відшаруванні нормально розташованої плаценти. Позаматкова вагітність (клініка прогресуючої трубної вагітгномті та розриву маточної труби). Етіологія, клінічна картина та невідкладна допомога в умовах акушерського стаціонару.

Тема 15. Диспансерний нагляд за вагітними

Диспансерний нагляд за вагітними. Групи ризику серед жінок з передчасних пологів. Особливості консультування вагітних жінок і ВІЛ – інфекцією та гепатитами.

Тема 16. Планування сім’ї та контрацепція.

Особливості комунікації з вагітними, роділлями, породілями. Планування сім’ї. Види контрацепції. Показання та протипоказання до постановки ВМС.

Змістовий розділ 4: Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання медичної допомоги дітям та підліткам)

Конкретні цілі:

- проводити збір анамнезу, об‘єктивне обстеження хворої дитини, аналізувати отримані результати;
- поставити попередній діагноз;
- складати план обстеження конкретної хворої дитини;
- аналізувати результати отриманих додаткових обстежень (лабораторних, інструментальних);
- виділяти основні симптоми та згруповувати їх у синдроми при найпоширеніших захворюваннях дитячого віку;
- ставити клінічний діагноз та проводити диференціальну діагностику;
- визначати тактику лікування, реабілітації та профілактики найпоширеніших захворювань дитячого віку;
- надавати невідкладну допомогу при ургентних станах в клініці дитячих хвороб;
- набути навички проведення медичних маніпуляцій в педіатрії;
- оволодіти навичками ведення медичної документації дитячого стаціонару;
- засвоїти морально-деонтологічні принципи в педіатрії.

Тема 17. Принципи організації надання медичної педіатричної допомоги в Україні. Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини.

Структура та організація роботи відділення сімейної медицини. Структура дільниці сімейного лікаря. Участь у веденні поліклінічного прийому. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних умовах. Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці. Участь в оформленні основних нормативних документів у роботі сімейного лікаря

Тема 18. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини.

Визначення стану здоров'я дитини. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у проведені профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму Проведення суб’єктивного та об’єктивного обстеження дітей різної вікової категорії. Особливості комунікації з дітьми, враховуючі особливості нервової системи та психіки.

Тема 19. Проведення вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними реакціями та ускладненнями

Визначення поняття вакцинація. Види вакцин. Показання та протипоказання до вакцинації. Особливості вакцинації дітей з ВІЛ – інфекцією та вродженими імунодефіцитами. Ускладнення вакцинації, надання допомоги та профілактика ускладнень. Календар щеплень.

Тема 20. Надання невідкладної допомоги дітям в ургентних ситуаціях на догоспітальному етапі

Надання невідкладної допомоги при судомному синдромі, гіпертермічному, гіпоглікемічній комі, кетоацидотичній комі, цианотично – задишечних приступах, астматичному приступі, непритомності, анафілактичних реакціях, нирковій коліці.

СТРУКТРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА»

№ з/п	Тема	Практичні заняття	Самостійна робота	
БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНИКИ **Змістовий розділ 1: Виробнича лікарська практика в терапевтичному відділенні поліклініки**				
1	Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні на амбулаторному етапі.	1	4	• Курація хворого • Написання історії хвороби
2	Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	1	6	
3	Оволодіння навичками трактування лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині в умовах сімейної амбулаторії.	1	5	
4	Удосконалення навичок обгрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи в умовах амбулаторії.	1	5	
5	Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи на амбулаторному етапі.	1	6	
6	Оволодіння навичками надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини на до госпітальному етапі.	1	2	
7	Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря-терапевта в амбулаторії.	1	4	

	Разом з розділу 1 Годин-37 Кредитів-1,25	7	30	
Змістовий розділ 2: Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні поліклініки				
8	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні. Засвоєння принципів етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга в поліклініці.	2	6	• Курація хворого • Написання історії хвороби
9	Удосконалення навичок клінічної, лабораторно – інструментальної діагностики і тактики лікування основних хірургічних хвороб в умовах поліклініки.	2	4	
10	Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга в поліклініці.	2	4	
11	Надання невідкладної лікарської допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях на етапі амбулаторії.	1	6	
12	Вакцинація при хірургічній патології.	1	10	
	Разом з розділу 2 Годин - 38 Кредитів - 1,25	**8**	**30**	
	Разом блок 1, год – 75 Кредитів – 2,5	**15**	**60**	
БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ) **Змістовий розділ 3: Виробнича лікарська практика в жіночій консультації**				
13	Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоровя матері та дитини. Структура та організація жіночої консультації.	2	4	• Курація вагітних та породіль • Написання історії пологів
14	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві та гінекології на дошпитальному етапі.	2	6	
15	Диспансерний нагляд за вагітними.	2	10	
16	Планування сім ї, контрацепція	2	10	

	Разом з розділу 3 Годин-38 Кредитів-1,25	**8**	**30**	
Змістовий розділ 4: Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання медичної допомоги дітям та підліткам)				
17	Структура та організація роботи відділення сімейної медицини. Структура дільниці сімейного лікаря. Участь у веденні поліклінічного прийому. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних умовах. Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці. Участь в оформленні основних нормативних документів у роботі сімейного лікаря.	2	6	• Курація пацієнтів • Написання історії хвороби
18	Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Визначення стану здоров'я дитини. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у проведені профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму.	1	6	
19	Проведення вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними реакціями та ускладненнями.	2	6	
20	Надання невідкладної допомоги дітям в ургентних ситуаціях на догоспітальному етапі.	2	6	
	Разом з розділу 4 Годин-37 Кредитів-1,25	**7**	**30**	
	Разом з блоку 2 Годин-75 Кредитів-2,5	**15**	**60**	
	Разом з дисципліни Годин - 150 Кредитів - 5	**30**	**120**	

4.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІЦІ **Змістовий розділ 1: Виробнича лікарська практика в терапевтичному відділенні поліклініці**		
1	Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Українів в амбулаторних умовах.	1
2	Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи на амбулаторному етапі лікування.	1
3	Оволодіння навичками трактування лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині в амбулаторних умовах.	1
4	Удосконалення навичок обгрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи в умовах амбулаторії.	1
5	Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи на амбулаторному етапі.	1
6	Оволодіння навичками надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини на до госпітальному етапі.	1
7	Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря- терапевта в амбулаторії.	1
Змістовий розділ 2: Виробнича лікарська практика в хірургічному відділенні поліклініки		
8	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні. Засвоєння принципів етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення поліклініки.	2
9	Удосконалення навичок клінічної, лабораторно – інструментальної діагностики і тактики лікування основних хірургічних хвороб в умовах поліклініки.	2
10	Застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга в поліклініці.	2
11	Надання невідкладної лікарської допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях на етапі амбулаторії.	1
12	Вакцинація при хірургічній патології.	1
	РАЗОМ БЛОК 1	**15**
БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ) **Змістовий розділ 3: Виробнича лікарська практика в жіночій консультації**		
13	Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоровя матері та дитини. Структура та організація жіночої консультації.	2
14	Діагностика та надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві та	2

	гінекології на дошпитальному етапі.	
15	Диспансерний нагляд за вагітними.	2
16	Планування сім ї, контрацепція.	2
Змістовий розділ 4: Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання медичної допомоги дітям та підліткам)		
17	Структура та організація роботи відділення сімейної медицини. Структура дільниці сімейного лікаря. Участь у веденні поліклінічного прийому. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних умовах. Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці. Участь в оформленні основних нормативних документів у роботі сімейного лікаря.	1
18	Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Визначення стану здоров'я дитини. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у системі патронажу за дітьми. Участь у проведені профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму.	2
19	Проведення вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними реакціями та ускладненнями.	1
20	Обгрунтування та формулювання клінічного діагнозу основних нозологічних захворювань у дітей. Навики ведення медичної документації дитячого стаціонару.	1
21	Надання невідкладної допомоги дітям в ургентних ситуаціях на догоспітальному етапі.	1
	РАЗОМ БЛОК 2	**15**
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ	**30**

4.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Тема	Кількість годин
БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІКИ		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	40
2	Підготовка і написання історії хвороби	10
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3
4	Індивідуальна робота: • Доповідь реферату на практичному занятті. • Доповідь на клінічних конференціях баз кафедр. • Доповідь історії хвороби на практичному занятті • Написання тез, статей	7
Разом з Блоку 1		**60 год.**

№ з/п	Тема	Кількість

		годин
БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ)		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	40
2	Підготовка і написання історії хвороби	10
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3
4	Індивідуальна робота: • Доповідь реферату на практичному занятті. • Доповідь на клінічних конференціях баз кафедр. • Доповідь історії хвороби на практичному занятті • Написання тез, статей	7
Разом з Блоку 2		**60 год.**

Разом з дисципліни (годин самостійної роботи) - 120 год.

БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІКИ

1. Організація сімейного лікаря. Функції та зміст роботи сімейного лікаря.
2. Деонтологія та етика відносин сімейного лікаря з пацієнтом і родиною.
3. Вирішення соціально-медичних проблем родини. Оцінка показників діяльності.
4. Сімейна та страхова медицина в Україні.
5. Організація контролю якості при різних видах страхування.
6. Структура страхового поліса в ПМСД.
7. Сучасні методи інформаційного забезпечення амбулаторій сімейного лікаря.
8. В провадження телемедицини в практику сімейного лікаря.
9. Метод скринінгу в сімейній медицині.
10. Головні принципи доказової медицини.
11. Поняття про здоров'я, проміжний стан, хворобу.
12. Функціональні клінічні синдроми в практиці сімейного лікаря.
13. Загальні принципи укріплення здоров'я.
14. Класифікація та значення факторів ризику.
15. Сучасні погляди на профілактику, диспансеризацію.
16. Показання та протипоказання для ведення хворих в амбулаторних умовах.
17. Переваги надання медичної допомоги в денних стаціонарах.
18. Показання до ведення хворих вдома, організація стаціонару на дому.
19. Проведення медико-соціальної та трудової експертизи в амбулаторних умовах.
20. Складання генеалогічного дерева сім'ї.
21. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними хворобами черевної порожнини.
22. Оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння у хірургічних хворих.
23. Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕКГ, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії.
24. Обгрунтування і формулювання клінічного діагнозу;

25. Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи;
26. Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах) при гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми); печінковій коліці; діабетичних комах, гіпертиреозі, гострій надниркововозалозній недостатності та інш.;
27. Оцінка даних анамнезу, фізикального дослідження: огляду хворого, пальпації, перкусії, аускультації, ректального дослідження
28. Аналіз результатів лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографії, УЗД, КТ, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії)
29. Обгрунтування та формулювання клінічного діагнозу, проведення диференційної діагностики захворювань органів черевної порожнини
30. Визначення плану консервативного й оперативного лікування залежно від патогенетичних чинників та тяжкості стану хворого.
31. Особливості асистування при виконанні екстрених і планових операцій
32. Особливості асистування в перев'язочній: догляд за раною, дренажами, зміна пов'язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища.
33. Надання невідкладної допомоги при кровотечі, септичному і геморагічному шоці; проведення корекції водно-електролітних порушень та кислотно-лужного стану та інш.

БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ)

1. Зібрати та оцінити анамнез стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму.
2. Провести зовнішнє акушерське обстеження вагітної (прийоми Леопольда, аускультація серцебиття плода, пельвіометрія).
3. Встановити термін вагітності, передбачуваний термін пологів та масу плода.
4. Провести внутрішнє акушерське обстеження, вимірювання діагональної кон'югати (на фантомі).
5. Оцінити результати дослідження стану плода і плаценти (КТГ, УЗД, БПП, доплерометрія судин пуповини) та визначити тактику ведення вагітності в залежності від отриманих результатів.
6. Виявляти ранні ознаки гестозів, використовувати прості скринінгові методи для діагностики гестозів, проводити оцінку результатів лабораторного обстеження, визначати тактику ведення при гестозах, надавати невідкладну допомогу при нападі еклампсії.
7. Надавати акушерську допомогу при фізіологічних пологах (на симуляторі або на фантомі). Ведення післяпологового періоду.
8. Оцінити стан новонародженого за шкалою Апгар, провести первинний туалет новонародженого.
9. Визначити діагностичні критерії вузького тазу (проводити пельвіометрію). Встановлювати діагноз клінічно вузького тазу (на фантомі).
10. Оцінити характер пологової діяльності. Скласти схему медикаментозної корекції аномалій пологової діяльності.
11. Оцінити об'єм крововтрати. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
12. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці.
13. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при септичному шоці.

14. Вміння проводити огляд хворих, обгрунтування і формулювання діагнозу, написання історії хвороби дитини
15. Вимірювання артеріального тиску на руках і ногах
16. Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимницьким, аналіз сечі за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів (вміст білка крові та його фракції, лужна фосфатаза, холестерин, АСТ, АЛТ, гострофазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій при при аутоімунних захворюваннях.
17. Аналіз ЕКГ у дітей
18. Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з pH-метрією, результатів уреазного тесту.
19. Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ехокардіографії.
20. Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, травної системи, сечостатевої системи.
21. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при судомах, гіпертермічному синдромі, ексикозі й токсикозі у дітей першого року життя, запамороченні, колапсі, набряку легень і гортані, бронхоспазмі, астматичному статусі, порушеннях серцевого ритму, серцевій недостатності, інфекційно-токсичному шоці, гострій нирковій та печінковій недостатності, ускладненнях вакцинації та терапії ліками (алергічні реакції

Індивідуальні завдання

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою програми на вибір студента з написанням реферату та його прилюдним захистом.

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з підготовкою наукової доповіді на засіданні СНТ або на студентських конференціях.

Наукове дослідження за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з публікацією результатів в наукових виданнях.

За бажанням студента під час вивчення відповідних тем він може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Перелік та зміст індивідуальних завдань можуть визначатись у кожному окремому випадку залежно від матеріально-технічного забезпечення кафедр.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Проведення розпитування показового хворого, його загального огляду та огляду голови, шиї, кінцівок із виділенням основних симптомів та синдромів захворювання.
2. Проведення досліджень функції зовнішнього дихання у показових хворих, обробка отриманих даних та доповідь на занятті
3. Реєстрація ЕКГ, участь у проведенні інструментальних досліджень серцево-судинної системи у показових хворих з обробкою даних та доповіддю на занятті
4. Проведення фізикального та інструментального обстеження показового хворого із підготовкою огляду наукової літератури щодо досліджуваного випадку
5. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення про сучасні методи обстеження хворих у клініці внутрішніх хвороб
6. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення про особливості синдромної діагностики захворювання із типовим перебігом, обраного за бажанням студента

Завдання для самостійної роботи

Базовий перелік видів самостійної роботи студентів, розроблений відповідно до структури навчальної дисципліни, представлений у розділі «Самостійна робота». Обов'язковим видом самостійної роботи студентів є курація хворих та написання розгорнутої історії хвороби, що передбачено при вивченні відповідних дисциплін. При цьому завданнями для самостійної роботи є:

1. Тижневе спостереження за хворим (розпитування, фізикальне обстеження, оцінка результатів інструментальних та лабораторних обстежень) із терапевтичною патологією із написанням історії хвороби та представленням клінічного випадку на практичному занятті
2. Тижневе спостереження за хворим (розпитування, фізикальне обстеження, оцінка результатів інструментальних та лабораторних обстежень) із хірургічною патологією із написанням історії хвороби та представленням клінічного випадку на практичному занятті
3. Тижневе спостереження за вагітною із написанням історії хвороби та представленням клінічного випадку на практичному занятті
4. Тижневе спостереження за хворою дитиною (розпитування, фізикальне обстеження, оцінка результатів інструментальних та лабораторних обстежень) із написанням історії хвороби та представленням клінічного випадку на практичному занятті

Студент самостійно обирає те захворювання, за яким він проводитиме курацію (розпитування, обстеження) пацієнта.

Типові тестові задачі для розв'язування на практичних заняттях:

1. В мокроті при бронхітах можна виявити:
A. коралоподібні еластичні волокна
B. еозинофіли
C. циліндричний миготливий епітелій
D. некротичні клаптики з вугільним пігментом
E. всі перераховані елементи

2. До тетради Ерліха відносяться:
A. кристали холестерину
B. аморфне вапно
C. мікобактерії туберкульозу
D. обвапнені еластичні волокна
E. всі перераховані елементи

3. Кристали холестерину в мокроті виявляють при:
A. бронхіті
B. крупозній пневмонії
C. бронхіальній астмі
D. розпаді первинного туберкульозного вогнища
E. всіх перерахованих захворюваннях

4. У мокроті при гострому бронхіті можна виявити:
A. обвапнені еластичні волокна
B. пробки Дітріха
C. казеозний некроз

D. групи циліндричного миготливого епітелію
E. мікобактерії туберкульозу

5. Кристали гематоідина в мокроті виявляють при:
A. бронхопневмонії
B. гангрени легені
C. бронхіті
D. бронхіальній астмі
E. крупозної пневмонії
6. При гістоплазмозі легких у мокротинні можна виявити:
A. широкий септірований міцелій
B. розташовані внутрішньоклітинно грампозитивні овальні або круглі, брунькуються клітини з незафарбованою зоною навколо них
C. псевдоміцелій
D. ланцюжки з великих спір
E. групи дрібних мозаїчно розташованих спір

7. До пневмомікоза можна віднести:
A. фавус
B. кандидомікоз
C. епідермофітію
D. рубромікоз
E. все перераховане

8. У нормі у здорової людини число дихальних рухів за хвилину:
A. 10 - 12
B. 12 - 16
C. 16 - 20
D. 20 - 25
E. 25 – 30

9. Який перкуторний звук над легенями в нормі:
A. Коробковий
B. Притуплений
C. Ясний легеневий
D. Притуплений-тимпаніт
E. Тупий

10. Жорстке дихання це:
A. Фізіологічно посилене везикулярне дихання
B. Патологічно посилене везикулярне дихання
C. Фізіологічно посилене бронхіальне дихання
D. Патологічно посилене бронхіальне дихання
E. Стенотичне дихання

4.3. Забезпечення освітнього процесу

1. Мультимедійні проектори, комп’ютери, екрани для мультимедійних презентацій, лекційні презентації.

2. Демонстраційні екрани, ноутбуки, файли у Power Point та Word з задачами «Крок-2» для практичних та підсумкових занять.

3. Залікові білети.

При вивченні дисципліни використовуються всі різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

– за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при виченні дисципліни;

– за логікою навчального процесу: аналітичний (виділення окремих симптомів захворювання), синтетичний (з'ясування взаємозв'язку симптомів та виділення синдромів захворювання), їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод (переважно при вивченні блоку1), дедуктивний (при вивченні блоку 2), їх поєднання – традуктивний метод (при вивченні обох модулів);

– за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять як:

- метод клінічних кейсів,
- проблемно-дослідницький метод,
- метод індивідуальних навчально-дослідних завдань,
- метод конкурентних груп,
- метод тренінгових технологій,
- метод проведення наукових конференцій із застосуванням інтерактивних, міждисциплінарних та інформаційно-комп'ютерних технологій

Видами навчальної діяльності студента, згідно з навчальним планом, є: практичні заняття, самостійна робота студентів.

Практичні заняття тривалістю 2 академічні години (80 хвилин) проходять у на клінічні базі та складаються з чотирьох структурних частин:

1) засвоєння теоретичної частини теми,

2) демонстрація викладачем методики дослідження тематичного хворого,

3) робота студентів по відпрацюванню практичних навичок біля ліжка хворого під контролем викладача,

4) вирішення ситуаційних завдань та тест-контроль засвоєння матеріалу.

При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з фізикального обстеження хворого та робота безпосередньо із пацієнтами.

На підставі засвоєння клінічних методів обстеження хворого, вміння їх синтезувати та інтерпретувати, оцінювати та аналізувати у студента формується клінічне мислення та навички встановлення клінічного діагнозу, розробки плану додаткового обстеження та лікування.

Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагоме місце. Окрім традиційної передаудиторної підготовки з теоретичних питань, вона включає роботу студентів у відділеннях поліклініки, клінічних лабораторіях та відділеннях функціональної діагностики в позааудиторний час, ефективність якої повинна забезпечуватись викладачами та допоміжним персоналом кафедр. До самостійної роботи включено курацію хворих з написанням історії хвороби, яка передбачає розпитування та повне фізикальне обстеження хворого з визначенням провідних синдромів, призначення діагностичних маніпуляцій та участь у алгоритмі надання медичної допомоги даному хворому.

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (заліку)

БЛОК 1. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ТЕРАПЕВТИЧНОМУ ТА ХІРУРГІЧНОМУ ВІДДІЛЕННЯХ ПОЛІКЛІНІКИ

- Організація сімейного лікаря.Функції та зміст роботи сімейного лікаря.
- Деонтологія та етика відносин сімейного лікаря з пацієнтом і родиною.
- Вирішення соціально-медичних проблем родини.Оцінка показників діяльності.
- Сімейна та страхова медицина в Україні.
- Організація контролю якості при різних видах страхування.
- Структура страхового поліса в ПМСД.
- Сучасні методи інформаційного забезпечення амбулаторій сімейного лікаря.
- В провадження телемедицини в практику сімейного лікаря.
- Метод скринінгу в сімейній медицині.
- Головні принципи доказової медицини.
- Поняття про здоров'я, проміжний стан, хворобу.
- Функціональні клінічні синдроми в практиці сімейного лікаря.
- Загальні принципи укріплення здоров'я.
- Класифікація та значення факторів ризику.
- Сучасні погляди на профілактику, диспансеризацію.
- Показання та протипоказання для ведення хворих в амбулаторних умовах.
- Переваги надання медичної допомоги в денних стаціонарах.
- Показання до ведення хворих вдома, організація стаціонару на дому.
- Проведення медико-соціальної та трудової експертизи в амбулаторних умовах.
- Складання генеалогічного дерева сім'ї.
- Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними хворобами черевної порожнини.
- Оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння у хірургічних хворих.
- Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕКГ, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії.
- Обгрунтування і формулювання клінічного діагнозу;
- Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи;
- Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах) при гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми); печінковій коліці; діабетичних комах, гіпертиреозі, гострій надниркovозалозній недостатності та інш.;
- Оцінка даних анамнезу, фізикального дослідження: огляду хворого, пальпації, перкусії, аускультації, ректального дослідження
- Аналіз результатів лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографії, УЗД, КТ, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії)
- Обгрунтування та формулювання клінічного діагнозу, проведення диференційної діагностики захворювань органів черевної порожнини
- Визначення плану консервативного й оперативного лікування залежно від патогенетичних чинників та тяжкості стану хворого.
- Особливості асистування при виконанні екстрених і планових операцій
- Особливості асистування в перев’язочній: догляд за раною, дренажами, зміна пов’язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища.

- Надання невідкладної допомоги при кровотечі, септичному і геморагічному шоці; проведення корекції водноелектролітних порушень та кислотно-лужного стану та інш.

БЛОК 2. ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА В АМБУЛАТОРІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ПІДЛІТКАМ)

- Зібрати та оцінити анамнез стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму.
- Провести зовнішнє акушерське обстеження вагітної (прийоми Леопольда, аускультація серцебиття плода, пельвіометрія).
- Встановити термін вагітності, передбачуваний термін пологів та масу плода.
- Провести внутрішнє акушерське обстеження, вимірювання діагональної кон'югати (на фантомі).
- Оцінити результати дослідження стану плода і плаценти (КТГ, УЗД, БПП, доплерометрія судин пуповини) та визначити тактику ведення вагітності в залежності від отриманих результатів.
- Виявляти ранні ознаки гестозів, використовувати прості скринінгові методи для діагностики гестозів, проводити оцінку результатів лабораторного обстеження, визначати тактику ведення при гестозах, надавати невідкладну допомогу при нападі еклампсії.
- Надавати акушерську допомогу при фізіологічних пологах (на симуляторі або на фантомі). Ведення післяпологового періоду.
- Оцінити стан новонародженого за шкалою Апгар, провести первинний туалет новонародженого.
- Визначити діагностичні критерії вузького тазу (проводити пельвіометрію). Встановлювати діагноз клінічно вузького тазу (на фантомі).
- Оцінити характер пологової діяльності. Скласти схему медикаментозної корекції аномалій пологової діяльності.
- Оцінити об'єм крововтрати. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
- Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці.
- Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при септичному шоці.
- Вміння проводити огляд хворих, обгрунтування і формулювання діагнозу, написання історії хвороби дитини
- Вимірювання артеріального тиску на руках і ногах
- Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимницьким, аналіз сечі за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів (вміст білка крові та його фракції, лужна фосфатаза, холестерин, АСТ, АЛТ, гострофазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій при при аутоімунних захворюваннях.
- Аналіз ЕКГ у дітей
- Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з pH-метрією, результатів уреазного тесту.
- Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ехокардіографії.
- Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, травної системи, сечостатевої системи.
- Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при судомах, гіпертермічному синдромі, ексикозі й токсикозі у дітей першого року життя, запамороченні, колапсі, набряку легень і гортані, бронхоспазмі, астматичному статусі, порушеннях серцевого ритму, серцевій недостатності, інфекційно-токсичному шоці, гострій

нирковій та печінковій недостатності, ускладненнях вакцинації та терапії ліками (алергічні реакції

Комплекти практичних завдань формуються безпосередньо з переліку практичних навичок, якими має опанувати студент під час вивчення кожного з двох модулів дисципліни, що являють собою стандартизовані за методикою виконання практичні роботи.

Перелік практичних навичок, які має засвоїти студент при вивченні блоку 1:

1. Провести розпитування хворого. Зробити висновок щодо отриманих анамнестичних даних. Визначити основні симптоми та синдроми.
2. Провести загальний огляд показового хворого. Визначити провідні симптоми.
3. Провести огляд голови та шиї показового хворого. Визначити клінічне значення симптомів.
4. Провести огляд тулуба та кінцівок показаового хворого. Визначити клінічне значення симптомів.
5. Провести огляд грудної клітки хворого із бронхо–легеневою патологією, оцінити статичні та динамічні ознаки.
6. Провести огляд передсерцевої ділянки, визначити клінічне значення симптомів.
7. Провести огляд живота, визначити клінічне значення симптомів.
8. Провести пальпаторне дослідження грудної клітки визначити клінічне значення симптомів.
9. Провести пальпаторне дослідження лімфовузлів, оцінити результати.
10. Провести пальпаторне дослідження щитовидної залози, оцінити отримані дані.
11. Провести пальпаторне дослідження пульсу, визначити клінічне значення симптомів.
12. Провести пальпаторне дослідження передсерцевої ділянки, визначити клінічне значення симптомів.
13. Провести поверхневу пальпацію живота, визначити клінічне значення симптомів.
14. Провести пальпаторне дослідження сигмоподібної кишки, визначити клінічне значення симптомів.
15. Провести пальпаторне дослідження сліпої кишки, визначити клінічне значення симптомів.
16. Провести пальпаторне дослідження висхідного відділу ободової кишки визначити клінічне значення симптомів.
17. Провести пальпаторне дослідження низхідного відділу ободової кишки, визначити клінічне значення симптомів.
18. Провести пальпаторне дослідження поперечної ободової кишки, визначити клінічне значення симптомів.
19. Провести пальпаторне дослідження печінки, визначити клінічне значення симптомів.
20. Провести пальпаторне дослідження селезінки, визначити діагностичне значення симптомів.
21. Провести пальпаторне і перкуторне дослідження нирок, визначити діагностичне значення симптомів.
22. Визначити нижню межу шлунка, оцінити отримані дані.
23. Визначити наявність рідини у черевній порожнині, дати клінічну оцінку.
24. Провести вимірювання артеріального тиску на верхніх кінцівках, оцінити отримані дані.
25. Провести вимірювання артеріального тиску на нижніх кінцівках, оцінити отримані дані.
26. Провести порівняльну перкусію легень і визначити клінічне значення симптомів.

27. Провести топографічну перкусію легень і визначити діагностичне значення симптомів.
28. Провести перкуторне дослідження серця, визначити межі відносної тупості серця, дати клінічну оцінку.
29. Провести перкуторне дослідження серця, визначити межі абсолютної тупості серця, дати клінічну оцінку.
30. Методом перкусії визначити межі печінки, оцінити діагностичне значення симптомів.
31. Методом перкусії визначити межі селезінки, дати клінічну оцінку.
32. Провести аускультацію легень, визначити кількісні та якісні зміни дихання, дати клінічну оцінку.
33. Провести аускультацію легень, визначити додаткові дихальні шуми, дати клінічну оцінку.
34. Провести дослідження бронхофонії, дати клінічну оцінку.
35. Провести аускультацію артерій, визначити діагностичне значення симптомів.
36. Провести аускультацію серця, визначити зміни його тонів, дати клінічну оцінку.
37. Провести аускультацію серця, визначити діагностичне значення шумів серця.
38. Проаналізувати ЕКГ хворого з порушенням автоматизму серця.
39. Проаналізувати ЕКГ хворого із порушенням збудливості серця. Провести диференціальну діагностику екстрасистол.
40. Проаналізувати ЕКГ хворого із порушенням провідності серця.
41. Проаналізувати ЕКГ хворого із комбінованим порушенням збудливості та провідності серця.
42. Проаналізувати ФКГ хворого із вадою серця.

Перелік практичних навичок які має засвоїти студент при вивченні блоку № 2:

1. Провести фізикальне обстеження дитини із хворобами серця. Визначити провідні симптоми та синдроми.
2. Провести фізикальне обстеження дитини із дихальною патологією. Визначити провідні симптоми та синдроми.
3. Провести фізикальне обстеження дитини із травною патологією.
4. Вимірювання артеріального тиску на руках і ногах
5. Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимницьким, аналіз сечі за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів (вміст білка крові та його фракції, лужна фосфатаза, холестерин, АСТ, АЛТ, гострофазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій при при аутоімунних захворюваннях.

6. Аналіз ЕКГ

7.Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з pH-метрією, результатів уреазного тесту.

8. Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ехокардіографії.

9. Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, травної системи, сечостатевої системи.

10. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при судомах, гіпертермічному синдромі, ексикозі й токсикозі у дітей першого року життя, запамороченні, колапсі, набряку легень і гортані, бронхоспазмі, астматичному статусі, порушеннях серцевого ритму, серцевій недостатності, інфекційно-токсичному шоці, гострій нирковій та печінковій недостатності, ускладненнях вакцинації та терапії ліками (алергічні реакції).

6. Робота з хворим:

- Збирати скарги, анамнез хвороби, анамнез життя;

- Збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція, вгодованість) та оцінюватим зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитоподібної та молочної залоз), обстежувати стан кістково-м'язової системи, суглобів;
- Обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультація легень);
- Обстежувати стан системи органів кровообігу (огляд і пальпація ділянки серця та судин, перкусія меж серця і аускультація серця та судин);
- Обстежувати стан органів травлення (огляд, перкусія, поверхнева і глибока пальпація);
- Обстежувати стан сечовидільної системи (огляд поперекової ділянки, пальпація нирок).
- Поставити попередній діагноз захворювання (Список 1).
- Призначити та обґрунтувати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого із захворюваннями (Список 1).
- Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень (Список 2)
- Здійснювати диференціальну діагностику при захворюваннях (Список 1).
- Визначати необхідний режим та дієту хворого із захворюваннями (Список 1).
- Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювань (Список1).
- Діагностувати та надавати надавати допомогу при невідкладних станах (Список 3)
- Виконувати медичні маніпуляції (Список 4)
- Визначати тактику вторинної профілактики хворих, які підлягають диспансерному нагляду.
- Вести медичну документацію(Список 5), виписувати рецепти на основні лікарські засоби (Список 6).

НАВИЧКИ З АКУШЕРСТВА

- Розрахунок і аналіз демографічних показників : народжуваність, природний приріст.
- Визначення висоти стояння матки.
- Складання і оцінка гравідограмми
- Аускультація серцебиття плоду
- Пальпації живота методом Леопольда
- Складання партограма
- Бімануальне обстеження матки
- Розрахунок магнезії для разових і підтримуюча терапія
- Визначення терміну вагітності
- Постановка та видалення ВМС.
- Огляд шийки матки у зеркалах
- Первинний догляду за новонародженими
- Антропометрія ново родженого тат профілактика гонобленореї

Список 1 (Синдроми та симптоми)

1. АНЕМІЯ (гостра та хронічна постгеморагічна анемія, залізодефіцитна, В12-дефіцитна, фолієводефіцитна, апластична, гемолітична)
2. АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ (есенціальна артеріальна гіпертензія, вторинні артеріальні гіпертензії: ниркові - реноваскулярні, ренопаренхіматозні; ендокринні - синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, первинний гіперальдостеронізм,

тиреотоксикоз; коарктація аорти, ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпертензія при вагітності).

3. АСЦИТ (цироз та пухлини печінки, правошлуночкова серцева недостатність, в т.ч. при констриктивному перикардиті, тромбоз печінкових вен, тромбоз ворітної вени або її гілок, тромбоз, стеноз, облітерація нижньої порожнистої вени на рівні або вище печінкових вен, тощо).
4. БІЛЬ В ГРУДНІЙ КЛІТЦІ (гострий коронарний синдром, стенокардія, стеноз гирла аорти, гіпертрофічна кардіоміопатія, пролапс мітрального клапану, коронарит, аортит, міокардит, гострий перикардит, розшарування аорти,плеврит, тромбоемболія легеневої артерії, пневмоторакс, пухлини середостіння, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, кардіоспазм, спазм стравоходу,кила стравохідного отвору діафрагми, пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки, остеохондроз грудного відділу хребта, оперізуючий лишай, міозит, костохондрит, міжреберна невралгія, нейроциркуляторна дистонія, синдром панічних атак).
5. БІЛЬ В ЖИВОТІ (холецистит, дискінезії жовчного міхура та сфінктера Одді, жовчнокам'яна хвороба, панкреатит, хронічний гастрит, пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки, синдром роздратованої кишки, целіакія та інші ентеропатії, хвороба Крона, неспецифічний виразковий коліт, «черевна жаба»).
6. БІЛЬ В КІНЦІВКАХ ТА СПИНІ (анкілозивний спондилоартрит, остеоартроз, остеохондроз хребта, остеопороз, дерматоміозит/поліміозит, нейропатії, зокрема, при васкулітах і цукровому діабеті).
7. БРОНХООБСТРУКТИВНИЙ СИНДРОМ (хронічне обструктивне захворювання легень, бронхіальна астма, пухлини трахеї, бронхів та середостіння).
8. ВИПІТ У ПЛЕВРАЛЬНУ ПОРОЖНИНУ (туберкульоз, пневмонії, злоякісні пухлини плеври та легень, серцева недостатність, гострий панкреатит, цироз печінки, нефротичний синдром, травми грудної клітки, гіпотиреоз, системні захворювання сполучної тканини).
9. ГЕМОРАГІЧНИЙ СИНДРОМ (геморагічний васкуліт, вузликовий поліартеріїт, гіперсенситивний васкуліт, гемофілія, ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура, синдром дисемінованного внутрішньосудинного згортання крові, злоякісні захворювання кровотворної системи, що супроводжуються тромбоцитопенією).
10. ГЕПАТОМЕГАЛІЯ ТА ГЕПАТОЛІЄНАЛЬНИЙ СИНДРОМ (гострі та хронічні гепатити, цироз та рак печінки, тромбоз печінкових вен, лейкемії, лімфогранульоматоз, еритремія, правошлуночкова серцева недостатність, зокрема при констриктивному перикардиті, хвороби накопичення, зокрема, гемохроматоз).
11. ДИСПЕПСІЯ (гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, рак шлунка, хронічний гастрит, пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічний панкреатит, рак підшлункової залози, токсичний зоб, цукровий діабет, гіпо- та гіпертиреоз).
12. ДИСФАГІЇ (езофагіти, в тому числі при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі, рак стравоходу, дифузний спазм стравоходу, ахалазія кардії, дивертикули стравоходу, дисфагія при ураженні центральної та периферичної нервової системи і м'язової системи, системна склеродермія).
13. ЖОВТЯНИЦЯ (гострі та хронічні гепатити, цироз та рак печінки, гемолітичні анемії, жовчнокам'яна хвороба, рак головки підшлункової залози, рак фатерова соска, доброякісні гіпербілірубінемії, малярія, лептоспіроз, єрсиніози).
14. ЗАДИШКА (при серцевій недостатності зі збереженою та зниженою систолічною функцією лівого шлуночка; дихальній недостатності внаслідок порушення бронхіальної прохідності та захворювань легень і плеври, в тому числі при пневмонії, туберкульозі та пневмотораксі; патології судин легень, зокрема тромбоемболії легеневої артерії та захворюваннях грудної клітки або дихальних м'язів, синдромі гіпервентиляції при неврозах і нейроциркуляторній дистонії, ураженнях дихального центру при органічних захворюваннях головного мозку, анеміях, ботулізмі).

15. ЗАКРЕП (синдром подразненої кишки, рак кишки, аноректальні захворювання, гіпотиреоз, ситуаційні, ятрогенні, психогенні та нейрогенні закрепи, порушення харчування).
16. ЗОБ (нетоксичний та токсичний зоб, тиреоїдити, рак щитоподібної залози).
17. КАШЕЛЬ (хронічне обструктивне захворювання легень, бронхіальна астма, туберкульоз легень, бронхоектатична хвороба, пневмонії, пневмоконіози, злоякісні пухлини легень і бронхів, лівошлуночкова серцева недостатність, синдром постназального затікання, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба).
18. КРОВОХАРКАННЯ (туберкульоз легень, злоякісні пухлини бронхів і легень, пневмонії, бронхоектатична хвороба, абсцес легені, мітральний стеноз, інфаркт легені).
19. ЛЕГЕНЕВИЙ ІНФІЛЬТРАТ (пневмонії, інфільтративний туберкульоз легень, еозинофільний легеневий інфільтрат, інфаркт та рак легень, доброякісні пухлини легень, саркоїдоз легень, вогнищевий пневмосклероз)
20. ЛІМФАДЕНОПАТІЯ (туберкульоз, саркоїдоз, інфекційний мононуклеоз, системні захворювання сполучної тканини, метастастатичне ураження, гострі і хронічні лімфоїдні та мієлоїдні лейкемії, хвороба Ходжкіна, неходжкінські злоякісні лімфоми, реактивний лімфаденіт, сепсис, ВІЛ-інфекція).
21. ЛИХОМАНКА (ревматоїдний артрит, інфекційний ендокардит, злоякісні новоутворення, в тому числі, лейкемії, лімфоми, мієломна хвороба, лімфогранулематоз, сепсис, туберкульоз, системні захворювання сполучної тканини, вузликовий поліартеріїт, гнійний холангіт, абсцеси внутрішніх органів, хвороба Крона, гнійний пієлонефрит).
22. НАБРЯКОВИЙ СИНДРОМ (венозні набряки: хронічна венозна недостатність, порушення венозного відтоку, тромбофлебіт глибоких вен; лімфатичні набряки: запальні, обструктивні; жирові, ортостатичні та ідіопатичні; при ураженні кістково-мязової системи: артрити, тендовагініти; нефротичний синдром, захворювання серцево-судинної системи з розвитком серцевої недостатності, захворювання печінки, зокрема, цироз печінки та інші гіпопротеінемічні стани: ексудативна ентеропатія, синдром мальабсорбції, аліментарні і кахектичні набряки; набряки, зумовлені прийомом лікарських засобів та ендокринні захворювання: гіпотиреоз).
23. НЕПРИТОМНІСТЬ(кардіогенні причини: зокрема, при структурній патології – клапанні вади серця, в т.ч. стеноз гирла аорти, гіпертрофічна кардіоміопатія, перикардит/тампонада серця, дисфункція протезу клапана, розшарування аорти, висока легенева артеріальна гіпертензія, тромбоемболія легеневої артерії; аритмогенні: пароксизмальні порушення серцевого ритму, дисфункція синусового вузла, високостепенева атріовентрикулярна блокада, дисфункція штучного водія ритму; рефлекторні, в тому числі вазовагальні, ситуаційні, при подразненні каротидного синусу та внаслідок ортостатичної гіпотензії).
24. НЕФРОТИЧНИЙ СИНДРОМ (гострий та хронічний гломерулонефрит, амілоїдоз нирок, діабетична нефропатія, мієломна хвороба).
25. ОЛІГОАНУРІЯ (преренальна, ренальна, постренальна).
26. ПЕЧІЯ (гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, хронічний гастрит, необстежена диспепсія, пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки).
27. ПОРТАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ (хронічні вірусні гепатити, цироз та пухлини печінки, правошлуночкова серцева недостатність, в т.ч. при констриктивному перикардиі, тромбоз печінкових вен, тромбоз ворітної вени або її гілок, тромбоз, стеноз, облітерація нижньої порожнистої вени на рівні або вище печінкових вен, тощо).
28. ПОРУШЕННЯ СЕРЦЕВОГО РИТМУ (екстрасистолія, фібриляція та тріпотіння передсердь, пароксизмальна тахікардія).
29. СЕЧОВИЙ СИНДРОМ (гострий та хронічний гломерулонефрит, сечокам’яна хвороба, тубулоінтерстиціальні захворювання нирок, пієлонефрит, діабетична нефропатія,

інфаркт нирки, туберкульоз нирки, гіпернефрома, цистит, уретрит, геморагічний васкуліт).

30. СУГЛОБОВИЙ СИНДРОМ (ревматоїдний артрит, остеоартроз, анкілозивний спондилоартрит, реактивний артрит, подагра, системний червоний вовчак, системна склеродермія, гостра ревматична лихоманка).
31. СХУДНЕННЯ (онкологічні захворювання, системний червоний вовчак, вузликовий поліартеріїт, захворювання травного тракту, легень, в тому числі туберкульоз, серцево-судинної системи, аліментарне та психогенне схуднення, ВІЛ-інфекція).
32. ТРИВАЛИЙ ДІАРЕЙНИЙ СИНДРОМ (хронічний атрофічний гастрит, хвороба оперованого шлунку, синдром Золлінгера-Еллісона, хвороба Крона, неспецифічний виразковий коліт, целіакія, хвороба Уіппла, синдром надмірного бактеріального росту в тонкій кишці, харчове несприйняття, синдром подразненої кишки, хронічний панкреатит, діабетична ентеропатія, амілоїдоз, синдром набутого імунодефіциту).
33. ЦІАНОЗ ДИФУЗНИЙ ТА ЛОКАЛЬНИЙ (захвоювання легень та серця, в тому числі при вроджених вадах серця в стані синдрому Ейзенменгера та набутих вадах серця – мітральний стеноз, недостатність трикуспідального клапана, серцева і дихальна недостатність та при утворенні патологічного гемоглобіну).
34. ШЛУНКОВО-КИШКОВА КРОВОТЕЧА (варикозне розширення вен стравоходу, ерозії шлунку, виразкова хвороба та інші виразки шлунку і дванадцятипалої кишки, злоякісні пухлини, неспецифічний виразковий коліт, геморагічний васкуліт, геморой).
35. ШУМ У СЕРЦІ (вроджені вади серця: дефект міжшлуночкової перегородки, дефект міжпередсердної перегородки, відкрита артеріальна протока, коарктація аорти; набуті вади серця: мітральний стеноз, недостатність мітрального клапана (органічна та відносна), пролапс мітрального клапану, стеноз гирла аорти, недостатність аортального клапана, гіпертрофічна кардіоміопатія, недостатність тристулкового клапана (органічна та відносна), невинний систолічний шум у осіб молодого віку).

Список 2 (захворювання)

Захворювання серцево-судинної системи

1. Есенціальна артеріальна гіпертензія (гіпертонічна хвороба).
2. Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії:
   - ниркові (реноваскулярні, ренопаренхіматозні);
   - ендокринні (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, первинний гіперальдостеронізм, тиреотоксикоз);
   - коарктація аорти;
   - ізольована систолічна артеріальна гіпертензія;
   - артеріальна гіпертензія при вагітності;
3. Нейроциркуляторна дистонія.
4. Атеросклероз.
5. Хронічні форми ішемічної хвороби серця.
6. Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда).
7. Перикардити.
8. Легеневе серце.
9. Набуті вади серця: мітрального, аортального та трикуспідального клапанів, комбіновані мітральні та аортальні вади.
10. Вроджені вади серця: дефект міжпередсердної, міжшлуночкової перегородки, відкрита артеріальна протока, коарктація аорти.
11. Інфекційний ендокардит.
12. Міокардити та кардіоміопатії.
13. Тромбоемболія легеневої артерії.
14. Порушення серцевого ритму.
15. Порушення провідності серця.

16. Серцева недостатність.

Хвороби органів дихання

1. Хронічне обструктивне захворювання легень.
2. Бронхіальна астма.
3. Пневмонії.
4. Плеврити.
5. Інфекційно-деструктивні захворювання легень.
6. Дихальна недостатність.

Хвороби органів травлення

1. Хронічні езофагіти та гастроезофагеальна рефлюксна хвороба.
2. Функціональні порушення шлунку, жовчного міхура, жовчовивідних шляхів і кишковика.
3. Хронічні гастрити та дуоденіти.
4. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки.
5. Целіакія та інші ентеропатії.
6. Неспецифічний виразковий коліт, хвороба Крона.
7. Жовчнокам'яна хвороба; хронічний холецистит.
8. Хронічні гепатити.
9. Цирози печінки.
10. Хронічні панкреатити.

Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини

1. Остеоартроз.
2. Системний червоний вовчак..
3. Системна склеродермія.
4. Подагра.
5. Реактивні артрити.
6. Гостра ревматична лихоманка.
7. Ревматоїдний артрит.
8. Дерматоміозит/поліоміозит.
9. Анкілозивний спондилоартрит.
10. Системні васкуліти (гіперсенситивний та геморагічний васкуліти, вузликовий поліартеріїт).

Хвороби органів сечовидільної системи

1. Пієлонефрити.
2. Тубуло-інтерстиціальний нефрит.
3. Гострі та хронічні гломерулонефрити.
4. Амілоїдоз нирок.
5. Нефротичний синдром.
6. Хронічна хвороба нирок.

Хвороби органів кровотворення

1. Анемії.
2. Гострі та хронічні лейкемії.
3.Лімфоми.
4. Мієломна хвороба.
5. Гемофілії.
6. Тромбоцитопенічна пурпура.

Хвороби ендокринної системи

1. Цукровий діабет, тип 1
2. Цукровий діабет, тип 2
3. Йододефіцитні захворювання щитоподібної залози
4. Гіпотиреоз
5. Тиреотоксикоз

6. Рак щитоподібної залози
7. Синдром та хвороба Іценка-Кушінга
8. Феохромоцитома
9. Альдостерома
10.Метаболічний синдром.

Список 3 (лабораторні та інструментальні методи дослідження)

1. Адренокортикотропний гормон, кортизол, альдостерон та ренін крові
2. Аналіз плевральної рідини
3. Аналіз асцитичної рідини
4. Аналіз синовіальної рідини
5. Аналіз сечі на діастазу
6. Аналіз сечі за Нечипоренком
7. Аналіз сечі за Зимницьким
8. Біохімічні маркери некрозу міокарда, Д-димер
9. Біохімічні показники обміну заліза сироватки крові.
10. Гострофазові показники крові, загальний білок крові та його фракції.
11. Загальний аналіз крові.
12. Загальний аналіз сечі, тест на мікроальбумінурію.
13. Загальний аналіз стернального пунктату
14. Загальний аналіз мокротиння
15. Загальний імунологічний профіль крові
16. Електроліти крові
17. Імуноферментне, імунохімічне, молекулярно-біологічне дослідження крові
18. Кетонові тіла крові та сечі, йодурія.
19. Коагулограма
20. Копроцитограма
21. Креатинін і сечовина крові, швидкість клубочкової фільтрації
22. Ліпідний спектр крові
23. Лужна фосфатаза, альфа-амілаза крові
24. Маркери вірусних гепатитів
25. Метанефрини у сечі
26. Мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
27. Показники кислотно-основного стану крові
28. Серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
29. Сечова кислота крові
30. Тест толерантності до глюкози, глікемічний профіль, С-пептид, глікований гемоглобін, фруктозамін
31. Трансамінази крові, загальний білірубін та його фракції
32. ТТГ, T_4, T_3, антитіла до тиреопероксидази (АТПО), антитіла до рецепторів ТТГ, антитіла до тиреоглобуліну
33. Фекальна еластаза-1
34. Дихальні тести з 13С-сечовиною, 13С-тригліцеридами, 13С-крохмалем, 13С-лактозою та дихальні водневі тести з глюкозою і лактулозою
35. Дослідження функції зовнішнього дихання
36. Дослідження жовчі
37. Електрокардіографічне дослідження
38. Ехокардіографія
39. Ендоскопічне дослідження бронхів
40. Ендоскопічне дослідження травного тракту
41. Проби з дозованим фізичним навантаженням
42. Променеве дослідження органів черевної порожнини

43. Променеве дослідження органів грудної порожнини
44. Променеве дослідження сечостатевої системи
45. Променеве дослідження черепу, кісток та суглобів
46. Сонографія, сканування щитоподібної залози
47. Рентгенконтрастна ангіографія
48. pH-метрія шлунку, стравоходу
49. Цитологічне дослідження біоптату лімфатичного вузла.

Список 4 (НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ)

- Аддісонічний криз
- Гіпертензивний криз
- Гострий коронарний синдром
- Гостра серцева недостатність
- Гостра дихальна недостатність
- Гостра печінкова енцефалопатія
- Гостре пошкодження нирок
- Зупинка кровообігу і дихання
- Коми
- Кровотечі (стравохідна і шлунково-кишкова)
- Набряк Квінке/набряк гортані
- Пароксизмальні порушення серцевого ритму і порушення провідності серця (пароксизмальна тахікардія та фібриляція/тріпотіння передсердь, високостепеневі атріовентрикулярні блокади, синдром Морганьї-Едемса-Стокса)
- Спонтанний пневмоторакс
- Тампонада серця
- Тиреотоксичний криз
- Тромбоемболія легеневої артерії
- Синкопе
- Шоки

Список 5 (МЕДИЧНІ МАНІПУЛЯЦІЇ)

1. Проводити ін'єкції лікарських речовин (підшкірні, внутрішньом’язові, внутрішньовенні струменеві та крапельні).
2. Визначати групу крові.
3. Вимірювати артеріальний тиск
4. Реєструвати ЕКГ у 12 відведеннях
5. Виконувати штучну вентиляцію легень та проводити непрямий масаж серця
6. Проводити катетеризацію сечового міхура м’яким катетером
7. Проводити ін'єкції лікарських речовин
8. Визначати групу крові

Список 6
ЗНАТИ КЛІНІЧНУ ФАРМАКОЛОГІЮ ОСНОВНИХ ГРУП МЕДИКАМЕНТОЗНИХ ПРЕПАРАТІВ

1. Антибактеріальних
2. α і β- адреностимуляторів
3. Відхаркувальних
4. Гемостатиків
5. Інгібіторів протонної помпи
6. H_2-гістаміноблокаторів

7. Пероральних цукрознижувальних засобів та препаратів інсуліну, тироксину, похідних імідазолу
8. Препаратів заліза
9. Холінолітиків

«0» варіант залікового білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Рівень вищої освіти – магістр
Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 222 Медицина

Навчальна дисципліна – **ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА**

Варіант № 0

1. Алгоритм та методика спірометрії. Показання, протипоказання. **– максимальна кількість балів – 20.**
2. Первинна хірургічна обробка рани. Накладання швів. **– максимальна кількість балів – 20.**
3. **А**лгоритм реєстрації та аналізу ЕКГ у дітей. **– максимальна кількість балів – 20.**
4. Жінка 39-ти років вперше звернулась до лікаря зі скаргами на значні менструації протягом 10-12 днів. Остання менструація почалась 3 тижні тому та триває дотепер. З анамнезу: цикл порушився 3 місяці тому, пологів - 2, абортів - 5. При дослідженні: шийка матки циліндричної форми, вічко зімкнуте. Матка та придатки без патологічних змін. Виділення кров'яні, надмірні. Попередній діагноз. Яка тактика лікаря буде найбільш доречною? Продемонструвати бімануальне дослідження. - максимальна кількість балів – 20.

Затверджено на засіданні кафедри терапевтичних дисциплін, протокол № ___ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри **професор Зак М.Ю.**

Екзаменатор **професор Зак М.Ю.**

Приклад підсумкової контрольної роботи за блоком 1
Вирішення задач Крок-2

1. В лікарню звернувся хворий зі скаргами на біль в ділянці промежини та відхідного каналу, лихоманку. Біль посилюється при рухах та дефекації. Об'єктивно: при огляді промежини справа на 3 см від ануса овальної форми червоне випинання, різко болісне, з розм'якшенням в центрі. Який із лікувальних заходів являється найбільш ефективним в даному випадку?
A Розтин та дренування гнояка
B Масивна антибактеріальна терапія
C Дезитоксикаційна терапія
D УВЧ E Компреси з розчином деміксиду та інших мед. Препаратів

2. До проктолога в поліклініку звернувся пацієнт 72 р. зі скаргами на неприємні відчуття в ділянці прямої кишки, наявність слизу, крові в калі. Останні тижні помітив, що кал набув стрічкову форму. Про яке захворювання можна думати?

A Рак прямої кишки
B Тріщини відхідника
C Парапроктит
D Геморой
E Нориці прямої кишки

3. Яке із захворювань прямої кишки відноситься до передракових станів і підлягає обов'язковому диспансерному спостереженню та лікуванню?
A Поліп прямої кишки
B Тріщини прямої кишки
C Геморой
D Нориці
E Стріктури анального отвору

4. При огляді пацієнта Д. 47 р., Ви встановили діагноз проривної виразки шлунку. Вкажіть характерну симптоматику болю при цій патології:
A Кінжальний біль
B Оперізуючий біль
C Переймоподібний біль
D Тупий біль
E Інтенсивний біль з іррадіацією в плече і лопатку

5. До приймального відділення поступив пацієнт зі скаргами на тупий біль в правій здухвинний ділянці, підвищення температури тіла до 37,2оС, нудоту. Які першочергові дії фельдшера?
A Негайно викликати чергового хірурга
B Ввести знеболюючі
C Ввести кровоспинні засоби
D Холод на живіт
E Промивання шлунку

6. З місця аварії доставлено хворого із скаргами на біль в ділянці таза, який посилюється при рухах ногами. Хворий загальмований, на запитання відповідає односкладне. При пальпації болісність в проекції лонного сполучення. Спостерігається симптом "прилиплої п'яти". Визначитись з діагнозом:
A Перелом кісток таза
B Перелом поперекового відділу хребта
C Забій м'яких тканин
D Перелом стегна
E Вивих стегна

7. Хворий К., 35 р., скаржиться на часте похолодання стоп, біль в литкових м'язах, що посилюється при ходьбі. Вважає себе хворим останні 3 роки. Палить. При огляді - шкіра на ступнях холодна, бліда. Пульсація артерій стоп послаблена на обох ногах. Про що свідчать данні симптоми:
A Облітеруючий ендартеріїт
B Варикозне розширення вен
C Облітеруючий атеросклероз
D Бешиха
E Хвороба Рейно

8. До фельдшера ФАПу звернувся хворий, який розповів, що 7 діб тому він наступив на цвях. До лікаря не звертався, рану обробив йодом. В даний час його турбують тягнучі болі в рані, сіпання м'язів навколо рани. Що можна запідозрити у першу чергу?
A Правець
B Газова гангрена
C Бешиха
D Облітеруючий ендартеріїт
E Сказ

9. На ФАП звернувся чоловік зі скаргами на біль у підпахвинній ділянці. Хворіє 3 дні. Шкіра не змінена, при пальпації виявлений щільний, болючий, зі шкірою не спаяний інфільтрат. При розпитуванні з'ясувалось, що тиждень тому хворий поранив II палець правої кисті, рана загоїлась. Попередній діагноз:
A Лімфаденіт
B Карбункул, оперативний
C Абсцесс
D Бешиха
E Флегмона

10. Вас викликали до хворого, 70 років, який скаржиться на затримку випорожнення, повторне блювання, переймоподібні болі в животі. Живіт здутий, болючий при пальпації в усіх відділах, посилену перистальтику чути на відстані. Що потрібно призначити в першу чергу перед транспортуванням хворого в лікарню?
A Холод на живіт
B Поставити клізму
C Промити шлунок
D Дати знеболюючі
E Грілку на праве підребер'я

І так 30 задач з наступним розбором типових помилок.

Приклад підсумкової контрольної роботи за блоком 2

Вирішення задач Крок-2

1. Жінка 32-х років звернулася до лікаря жіночої консультації зі скаргами на хронічний тазовий біль, який підсилюється під час менструацій, диспареунію, кровомазання напередодні та після менструації. Остання менструація 3 тижні потому. При огляді у дзеркалах: на шийці матки 2 кісти діаметром 3 і 5 мм синьо-багрового кольору, з яких виділяється темно-коричнева рідина. При бімануальному дослідженні: тіло матки шароподібної форми, збільшене до 6 тижнів вагітності, болісне при пальпації. Придатки з обох боків без особливостей. Лікаря проінформовано, що у найближчий час народження дитини не планується. Яка тактика лікування цієї пацієнтки є найбільш доречною?
A. Контрольована гіперстимуляція яєчників
B. Хірургічне втручання
C. Призначення андрогенів
D. Призначення комбінованих оральних контрацептивів
E. Призначення антагоністів гонадотропін- рилізинг гормону

2. 26-річна вагітна жінка доставлена до відділення невідкладної терапії на 36-му тижні вагітності зі скаргами на інтенсивний головний біль у лобній ділянці. При фізикальному обстеженні: артеріальний тиск - 170/90 мм рт.ст., пульс - 85/хв., частота дихання - 15/хв., температура - 36,9°*C,* набряки кінцівок. Серцебиття плоду - 159/хв. Під час огляду у жінки

розвивається напад генералізованих тоніко-клонічних судом. Який препарат лікар має ввести першочергово?

A. Магнію сульфат
B. Діазепам
C. Фенітоїн
D. Ламотриджин
E. Натрію вальпроат

3. Жінка 39-ти років вперше звернулась до лікаря зі скаргами на значні менструації протягом 10-12 днів. Остання менструація почалась 3 тижні тому та триває дотепер. З анамнезу: цикл порушився 3 місяці тому, пологів - 2, абортів - 5. При дослідженні: шийка матки циліндричної форми, вічко зімкнуте. Матка та придатки без патологічних змін. Виділення кров'яні, надмірні. Яка тактика лікаря буде найбільш доречною?

A. Кріокоагуляція ендометрію
B. Вишкрібання порожнини матки
C. Гемостатична терапія
D. Надпіхвова ампутація матки
E. Гормональна терапія

4. Вагітна в терміні 34 тижні доставлена в пологовий будинок в зв'язку з кровотечею зі статевих шляхів, що з'явилася під час сну. Біль не турбує. Кровотеча близько 300,0 мл. Який діагноз є найбільш імовірним?

A. Розрив судин пуповини
B. Рак шийки матки
C. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти
D. Передлежання плаценти
E. Кровоточива ерозія

5. Пацієнтка 22-х років звернулася до жіночої консультації зі скаргами на затримку менструації протягом 15 Місяців, нудоту, втомлюваність, сонливість, дратівливість. В ході огляду на її обличчі та сосках виявлена виражена пігментація. З боку внутрішніх органів патології не виявлено. Під час огляду в дзеркалах визначається ціаноз слизової оболонки піхви та шийки матки; в ході бімануального дослідження - збільшення матки, її гіперантефлексія, асиметрія. З чим найімовірніше повязані перераховані скарги та дані бімануального дослідження?

A. Порушення менструального циклу
B. Маткова вагітність
C. Ектопічна вагітність
D. Пухлина матки
E. Захворювання шлунково-кишкового тракту

6. У повторнороділлі 30-ти років пологи тривають 8 годин. Перейми через кожну хвилину по 50 секунд, активні. Серцебиття плоду - 156/хв.. ритмічне. Під час зовнішнього дослідження голівка розташована в порожнині малого тазу. Вагінально: розкриття шийки матки повне, голівка плоду в площині виходу з малого тазу. Стрілоподібний шов в прямому розмірі, мале тім'ячко біля лона. Який це період пологів?

A. Прелімінарний період
B. Другий період нормальних пологів
C. Латентна фаза першого періоду нормальних пологів
D. Активна фаза першого періоду нормальних пологів
E. Стрімкі пологи

7. Вагітній 20-ти років 2 дні тому в терміні 18 тижнів вагітності виконано кримінальний аборт на дому. Об'єктивно: температура тіла - 39,4°6 лихоманка, загальний стан тяжкий, пульс - 120/хв., артеріальний тиск - 80/60 мм рт.ст. Дно матки на 4 см вище лона, матка болюча. Сечі за останні 6 годин - 100 мл. Який наступний крок є найбільш доречним?

A. Бактеріологічний посів крові, інфузійна терапія, гістеректомія з придатками
B. Антибіотики широкого спектру дії внутрішньовенно, дилатація і кюретаж матки
C. Антибіотики широкого спектру дії внутрішньовенно, гістеректомія з придатками
D. Бактеріологічний посів крові, форсований діурез, гістеректомія з придатками
E. Бактеріологічний посів крові, інфузійна терапія, антибіотики широкого спектру дії внутрішньовенно, гістеректомія з матковими трубами.

8. Жінка 36-ти років звернулася до лікаря зі скаргами на пригнічений настрій, тривожність, дратівливість та нагрубання молочних залоз, що виникають кожного місяця. Найчастіше подібні симптоми виникають за 2 тижні до менструації та зникають після неї. Який з перерахованих діагнозів є найбільш імовірним?

A. Ранній патологічний клімакс
B. Вторинна психогенна аменорея
C. Передменструальний синдром
D. Альгодисменорея
E. Преклімактеричний синдром

9. Жінка 49-ти років звернулася до лікаря зі скаргами на головний біль, припливи жару до голови, шиї, підвищену пітливість, серцебиття, підвищення артеріального тиску до 170/100 мм рт.ст., дратівливість, безсоння, плаксивість, послаблення пам'яті, рідкі мізерні менструації, збільшення маси тіла на 5 кг протягом останніх півроку. Який діагноз є найбільш імовірним?

A. Клімактеричний синдром
B. Посткастраційний синдром
C. Артеріальна гіпертензія
D. Соматоформний розлад
E. Передменструальний синдром

10. Вагітна 22-х років звернулась до жіночої консультації зі скаргами на кровотечу зі статевих шляхів, що розпочалася 2 дні тому, сильну втому та запаморочення. Термін вагітності 13 тижнів. За день вона використала 6 гігієнічних прокладок. При фізикальному обстеженні: артеріальний тиск - 90/60 мм рт.ст., температура - 37.8"6'. пульс 125/хв., частота дихання - 15/хв. Розпочата інфузійна терапія. При вагінальному дослідженні: кров у піхві, шийка матки згладжена та розкрита. На УЗД плідне яйце в порожнині матки, серцебиття і рухи плода не визначаються. Який з наступних кроків у веденні пацієнтки буде найбільш доречним?

A.Магнію сульфат внутрішньовенно
B Антибіотикотерапія
C. Метотрексат
Д. Дилатація та кюретаж матки
E. Постільний режим та анальгетики

11. Хвора 21-го року скаржиться на часті позиви до сечовиділення, біль та печію при сечовипусканні. Захворювання пов'язує з випадковим статевим актом 4 дні тому. При огляді: уретра пальпується у вигляді потовщеного болючого тяжа, набряк та гіперемія зовнішнього отвору сечівника, при натискуванні на уретру виділяється краплина гною. При бактеріоскопічному дослідженні виділень з уретри виявлено розміщені всередині

лейкоцитів грамнегативні диплококи. Який діагноз є найбільш імовірним?

A. *Уретрит викликаний* Chlamidiya trachomatis
B. Гострий цистит
C. Неспецифічний уретрит
D. Уретрит викликаний *Neisseria gonorrhoeae*
E. Вагініт

І так 30 задач з наступним розбором типових помилок.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів, в) консультації.

Тематичні плани практичних занять та СРС розкривають проблемні питання відповідних розділів медицини. Практичні заняття проводять на поліклінічній базі кафедри. Методика організації практичних занять передбачає необхідність:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх звернення, обстеження, постановки діагнозу, лікування до закінчення лікування;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги;
- сформувати у студента, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного необхідно на першому занятті відповідного розділу надати студенту детальний план роботи в поліклініці та забезпечити умови для його реалізації. Цей план повинен включати:

- дослідження, які має засвоїти студент (або ознайомитись);
- алгоритми (протоколи) обстежень, постановки діагнозу, лікування, профілактики відповідно до стандартів доказової медицини;
- ведення пацієнтів, яке має здійснювати студент протягом циклу;
- доповіді амбулаторної карти пацієнта у навчальній групі, на клінічних обходах, практичних конференціях.

Ведення пацієнта передбачає:

1) з'ясування скарг хворого, анамнезу захворювання та життя, проведення опитування за органами та системами;
2) проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів захворювання;
3) аналіз даних лабораторного та інструментального обстеження;
4) формулювання діагнозу;
5) призначення лікування;
6) визначення заходів первинної та вторинної профілактики;
7) доповідь результатів обстеження хворого командою студентів у навчальній групі, розбір під керівництвом викладача правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, призначеного обстеження, лікувальної тактики, оцінки прогнозу та працездатності, профілактики.

На практичних заняттях студентам рекомендується вести протоколи, в які необхідно вносити короткі відомості про хворих, обстежених під час практичного заняття, діагноз, план обстеження та призначене лікування.

СРС та індивідуальна робота студентів складає 30-56% у навчальному плані. Вона включає:

- ✓ доаудиторну та позааудиторну підготовку студентів з питань курсу дисципліни;
- ✓ роботу студентів у відділеннях/кабінетах на поліклінічній базі кафедри, у тому числі у лабораторіях та відділеннях (кабінетах) функціональної діагностики, інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних методів дослідження при патології у позааудиторний час;
- ✓ засвоєння практичних навичок за допомогою роботи з хворими;
- ✓ індивідуальну СРС (виступ на науково-практичній конференції, написання статей, доповідь реферату на практичному занятті, участь у роботі студентського гуртка, олімпіадах з дисципліни тощо);
- ✓ роботу в комп'ютерному класі по підготовці до іспиту Крок-2;
- ✓ опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС. Під час практичних занять проводять контроль та оцінку її виконання. Теми, що винесені на самостійне опрацювання, оцінюються під час підсумкового контролю.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

1) контролю початкового рівня знань за допомогою тестів;
2) опитування студентів за темою заняття;
3) ведення 1-2 хворих з захворюваннями та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;
4) розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються при діагностиці і проведенні диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;
5) контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями, складеними у форматі Крок-2.

Засвоєння теми (**поточний контроль**) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється викладачем академічної групи після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 200-бальної шкали університету, яка відповідає 200-бальній шкалі ECTS.

Підсумкове заняття (ПЗ) – проводиться після логічно завершеної частини дисципліни, що складається з сукупності навчальних елементів робочої програми, яка поєднує усі види підготовки (теоретичної, практичної і т. ін.), елементи освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, усіх видів практик, атестації), що реалізуються відповідними формами навчального процесу. Кафедра забезпечує інформацією для підготовки до ПЗ на інформаційному стенді та на сайті кафедри такі матеріали:

- базові та якірні тестові завдання ЛІІ «Крок-2»;
- перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- перелік практичних навичок;
- перелік препаратів, рецепти яких повинен виписувати студент;
- перелік облікових медичних документів;

- критерії оцінки знань і умінь студентів;
- графік відпрацювання студентами пропущених занять впродовж семестру.

Проведення підсумкового заняття :

1. Вирішення пакету тестових завдань за змістом навчального матеріалу, який включає наступне:

- базові тестові завдання з дисципліни, які охоплюють зміст навчального матеріалу підсумкового заняття у кількості **30 тестів**, що відповідають БД «Крок-2». Критерій оцінювання – **70,0%** вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав»);

2. Оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»).

3. Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, а також питання для самостійної роботи, що входять до даного підсумкового заняття, студенту виставляється оцінка за багатобальною шкалою, як і оцінка за ПНД**.**

4. Завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички під час ведення хворих, оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень та вибору лікувальної тактики, які визначені у переліку робочої програми дисципліни.

5. Завдання з діагностики та надання допомоги при невідкладних станах.

Підсумкове заняття приймається викладачем академічної групи. Форми проведення ПЗ мають бути стандартизованими і включати контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної і т. ін.), вирішення тестових завдань «Крок-2», передбачених робочою програмою дисципліни. На початку заняття студенти вирішують тестові завдання «Крок-2» у кількості 30 завдань, потім на прийомі хворого викладач групи приймає практичні навички, які оцінюються «виконав», «не виконав», потім студенти пишуть письмову роботу, в кожному білеті містяться 5 теоретичних питань, в які входять питання винесені для самостійної роботи, після цього проводиться усна співбесіда зі студентом, після чого виставляється оцінка за ПЗ.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення дисципліни у формі підсумкової контрольної роботи (ПКР).

ПКР проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті. До ПКР допускаються студенти, які за результатами поточного контролю набрали не менше 70 балів. Максимальний бал складає 120.

Оцінювання індивідуальних завдань студента. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) та визначена кількість балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10).** Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються студентові тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкових занять та підсумкових контрольних робіт.

З метою встановлення результатів навчання з дисципліни проводиться також **підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.** До заліку допускаються лише студенти, яким зараховані обидві підсумкові контрольні роботи (за блоком 1 та 2) з дисципліни.

Залік з дисципліни «Виробнича лікарська практика» - це процес, протягом якого перевіряються отримані за 5 курс:

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;

- компетенції – вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Кафедра забезпечує для підготовки до заліку на інформаційному стенді та на сайті кафедри такі матеріали:

- базові та якірні тестові завдання «Крок»;
- перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- перелік практичних навичок;
- перелік препаратів, рецепти яких повинен виписувати студент;
- критерії оцінки знань і умінь студентів;
- графік відпрацювання студентами пропущених занять впродовж семестру.

Проведення заліку.

1. Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які містять два теоретичних питання з розділів дисципліни, які вивчалися протягом навчального року.
2. Оцінювання засвоєння практичних навичок.
3. Оцінювання вирішення ситуаційної задачі.

Розподіл балів при оцінюванні - див. вище у прикладі екзаменаційного білету. Максимальна оцінка на залік – 80 балів, залік вважається складеним, якщо набрано не менше 50 балів (критерії оцінювання див. нижче за таблицею).

Розподіл балів, які отримують студенти

Як зазначено вище, при оцінюванні використовується 200-бальна шкала.

З виробничої лікарської практики 15 практичних занять (30 академічних годин).

За практичні заняття максимальна сума балів складає 120, мінімальна – 70.

Відповідно, **максимальна оцінка на кожному практичному занятті** становить: 120 балів : 15 занять = **8 балів. Мінімальна оцінка** – 70 балів : 15 занять = **4,7 бала.**

Оцінка нижче, ніж 4,7 бала, означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

На диференційованому заліку максимальна позитивна оцінка складає 80 балів, мінімальна – 50.

Оцінка успішності студента

Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
Практичні заняття з 1 по 15	8 балів на кожному занятті
Разом за 15 практичних занять	120
Диференційований залік	80
Разом за практичні заняття та залік	200

Критерії оцінювання знань

Оцінкою 8 балів на практичному занятті та 71-80 балів на заліку (A за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою) **відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.**

Оцінкою 6-7 балів на практичному занятті та 61-70 балів на заліку (B та C за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою) **відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.**

Оцінкою 4,7 бала на практичному занятті та 50-60 балів на заліку (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою) **відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.**

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1.Основна (базова)

1. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с.
2. .Бережний В.В. Педіатрія: національний підручник: у 2 т. – К., 2013.
3. Хірургічні хвороби: підручник / Я.С. Березницький, О.А. Вільцанюк, М.Д. Желіба та ін. за ред. П.Д. Фоміна, Я.С. Березницького. — К. : ВСВ "Медицина", 2017. — 408 с.
4. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 2020. - 424 с.
5. Гінекологія: керівництво для лікарів / В. К. Ліхачов. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 688 с

7.2. Допоміжна

1. Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науковопрактичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
2. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.
3. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Трактування змін. /За редакцією проф. Ю.М. Мостового. – 27-те вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2020. - 792 с.
4. Хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей. За редакцією Дудник В.М. – Вінниця. – 4 вид. 2016. – 387 с.
5. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку. Навчальний посібник з педіатрії За редакцією Дудник В.М. – Вінниця. – 2 вид. «ТВОРИ», 2019. – 675 с.
6. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку. Навчальний посібник з педіатрії За редакцією Дудник В.М. – Вінниця. – 1 вид. «Нілан – ЛТД», 2017. – 547 с.
7. Хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей За ред. Дудник В.М. - Вінниця. – 2015 р. -245с.
8. Бобак К., Бобак А., Киретів В. Невідкладні стани в хірургії. Навчальний посібник для медичних ВНЗ I—III рівнів акредитації МОЗ України. – 2017. – 560 с.
9. Барикіна Н. Диагностика в хирургии. – 2015. – 384 с.
10. Хірургічні хвороби. За ред. П.Д. Фоміна. 2016. Медицина. 416 с.
11. Симптоми і синдроми в хірургії / І.Д. Герич, С.Д. Хіміч - К.: ВСВ "Медицина", 2016. - 432 с.
12. Екстрена медична допомога на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін..], Київ. – 2017 – 504 с.
13. Примірні клінічні маршрути хворих/постраждалих з екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі. В.О.Крилюк,С.О.Гур'єв, А.А. Цимбалюк Г.Ю., І.В. Кузьмінський та ін.]К.: Ожива – 2019. – 350 с.
14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 05.06.2019 № 1269 https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/2019_1269_nkp_ekstren_ditdor.pdf
15. ЕКГ у практиці: The ECG in Practice: навчальний посібник / Джон Р. Хемптон Джон Р. Хемптон; за участю Девіда Едлема; наукові редактори перекладу Нестор М. Середюк, Олексій З. Скакун. - «Медицина». – 2018. – 560 с.
16. Довідник з практичних навичок та вмінь / В.А. Клименко, О.С. Лупальцова, Д.М. Криворотько – Х. : ХНМУ, 2017. – 58 с.

17. Практичні навички в педіатрії /Видавництво Медицина Мова Українська. – 2018. – 296 с.
18. Катеринчук І.П. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загально-лікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Медкнига; 2018. 228 с.
19. Клінічна фармакологія: навч. посіб. / Є. І. Шоріков [та ін.] ; Буковин. ДМУ. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 512 с.
20. Превентивна кардіологія: імплементація міжнародних рекомендацій в Україні.- К.: МОРІОН, 2015. – 104 с.
21. Свінціцький А. С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : [навч. посіб. для лікарів-інтернів і студентів мед. закл. вищ. освіти] / А. С. Свінціцький. – Київ : Медицина, 2019. – 1008 с.
22. Герич І.Д., Хіміч С.Д. Симптоми і синдроми в хірургії. Медицина 2016. 304 с.
23. Emergencies in obstetrics and gynecology / L.Markin, O.Medvyedyeva, O.Matviyenko. – Lviv: ЗУКЦ, 2018. – 160 p.
24. Obstetrics & Gynecology: in 2 vol.: textbook / V.I.Gryshchenko, M.O.Shcherbina, L.B.Markinetal.; edited by V.I.Gryshchenko, M.O.Shcherbina/ - 2nd edition. – K.: AUS Medicine Publishing. 2018.
25. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Вірусний гепатит С у дорослих", Київ – 2016.
26. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Вірусний гепатит В (хронічний)», Київ – 2016.
27. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Вірусний гепатит В. Позиція ВООЗ», Київ – 2016.
28. ВООЗ. Інформаційний бюлетень N°387 лютий 2016р. http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs387/
29. Стандарти надання медичної допомогти хворим з патологічними станами щитоподібної та прищитоподібних залоз в умовах дії негативних чинників довкілля (видання третє, розширене) / За ред. О.В. Камінського. – Харків: «Юрайт», 2017. – 312 с.

7.3.Інформаційні ресурси

1. https://www.aasld.org/
2. http://www.acc.org/guidelines#sort=%40foriginalz32xpostedz32xdate86069%20descending
3. https://www.asn-online.org/education/training/fellows/educational-resources.aspx#Guidelines
4. www.brit-thoracic.org.uk/standards-of-care/guidelines
5. https://cprguidelines.eu/
6. https://www.diabetes. org
7. https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines
8. http://www.eagen.org/
9. http://www.ers-education.org/guidelines.aspx
10. http://www.enp-era-edta.org/#/44/page/home
11. https://www.eular.org/recommendations_management.cfm
12. http://www.european-renal-best-practice.org
13. http://www.esmo.org/Guidelines/Haematological-Malignancies
14. https://ehaweb.org/organization/committees/swg-unit/scientific-working-groups/structure-and-guidelines/
15. http://www.gastro.org/guidelines
16. www.ginasthma.org
17. http://goldcopd.org.
18. http://inephrology.kiev.ua/
19. http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm

20. http://kdigo.org/home/guidelines/
21. http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/
22. https://www.nice.org.uk
23. http://www.oxfordmedicaleducation.com/
24. http://professional.heart.org/professional/GuidelinesStatements/UCM_316885_Guidelines-Statements.jsp
25. https://www.rheumatology.org/Practice-Quality/Clinical-Support/Clinical-Practice-Guidelineshttps://www.thoracic.org/statements/
26. http://www.strazhesko.org.ua/advice
27. https://www.thyroid.org
28. https://www.ueg.eu/guidelines/
29. http://ukrgastro.com.ua/
30. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України: http://phc.org.ua/
31. [Електронний ресурс]. – режим доступу https://www.cdc.gov/
32. Global AIDS Update [Electronic resource] / UNAIDS, 2016. – Access mode: http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/global-AIDS-update2016_en.pdf